

**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут**

Кафедра цивільного права

Мироненко І.В.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

методичні вказівки
для підготовки до семінарських занять
та самостійної роботи аспірантів
спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право»

Івано-Франківськ – 2023

Схвалено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 8 від 25.01.2023 р.)

Затверджено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 4 від 03.05.2023 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 8 від 23.05.2023 р.)

Гейнц Руслана Миколаївна

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права
навчально-наукового юридичного
інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Зеліско Алла Володимирівна

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права
навчально-наукового юридичного
інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Мироненко І.В. Актуальні питання права інтелектуальної власності: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи аспірантів спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право». Електронне видання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», 2023. 33 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначений для підготовки до семінарських занять та для забезпечення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Актуальні питання права інтелектуальної власності», а також підготовки до здачі іспиту.

У методичних вказівках викладені завдання для підготовки до семінарських занять та завдання, що виносяться на самостійну роботу з навчальної дисципліни «Актуальні питання права інтелектуальної власності», які включають короткі методичні рекомендації, що полегшить підготовку до занять, практичні завдання, задачі, перелік контрольних питань для перевірки знань аспірантів. До кожної теми поданий перелік наукових джерел сучасної цивілістичної доктрини, а також перелік нормативно-правових актів.

Методичні вказівки призначені для аспірантів, викладачів.

© Мироненко І.В., 2023

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	8
<i>Семінарське заняття № 1. Питання вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність</i>	8
<i>Семінарське заняття № 2. Актуальні питання правового регулювання авторського права та суміжних прав</i>	10
<i>Семінарське заняття № 3. Захист авторських прав при здійсненні наукових досліджень та у віртуальному просторі</i>	12
<i>Семінарське заняття № 4. Правочини у сфері інтелектуальної власності</i>	15
<i>Семінарське заняття № 5. Захист прав інтелектуальної власності</i>	16
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	19
Тема № 1. Право інтелектуальної власності: історико-правові та гносеологічні засади.....	19
Тема № 2. Питання вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність.....	20
Тема 3. Актуальні питання правового регулювання авторського права та суміжних прав	22
Тема 4. Захист авторських прав при здійсненні наукових досліджень та у віртуальному просторі.....	24
Тема № 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг	26
Тема № 6. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності.....	27
Тема № 7. Набуття, здійснення та припинення прав інтелектуальної власності.....	28
Тема № 8. Правочини у сфері інтелектуальної власності	29
Тема № 9. Правова охорона прав інтелектуальної власності.....	31
Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності.....	32

ПЕРЕДМОВА

Поряд з людською творчістю і винахідливістю інтелектуальна власність всюди навколо нас. Кожний продукт або послуга, які ми споживаємо або отримуємо у повсякденному житті – це результат інтелектуальної, творчої діяльності людини. Сьогодні все більше зростає розуміння того, що трансформація науково-технічних розробок в інноваційний продукт, придатний для виробництва і ринку, чи не найважчий етап у ланцюзі, який пов'язує розробника зі споживачем, а тому належна охорона суб'єктивних прав суб'єктів права інтелектуальної власності на належні ним об'єкти права інтелектуальної власності визнається в усьому світі невід'ємним елементом ринкових відносин. Вказані процеси супроводжуються швидким розвитком законодавства у сфері інтелектуальної власності, що проявляється у перманентному процесі появи нових нормативно-правових актів.

Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України до розуміння змісту права інтелектуальної власності, окреслення його місця в системі цивільного права України, вирішення проблемних питань щодо правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.

Активний розвиток суспільних відносин у всіх сферах суспільного життя призводить до появи нових об'єктів права інтелектуальної власності, які потребують належного правового регулювання.

У зв'язку із наведенням співпраці України із європейськими державами ЄС поставив вимогу до України щодо гармонізації національного законодавства України із законодавством ЄС та імплементацією низки правових положень, в тому числі, й у сфері інтелектуальної власності. Сьогодні, розроблено та прийнято низку програм в цьому напрямку. Тому, все вище наведене підтверджує актуальність вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання права інтелектуальної власності».

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні засади права інтелектуальної власності в Україні

Тема № 1. Право інтелектуальної власності: історико-правові та гносеологічні засади

Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні: історія виникнення та розвитку.

Право інтелектуальної власності у системі права України: методологічні засади.

Система об'єктів права інтелектуальної власності.

Суб'єктивне право інтелектуальної власності як об'єкт правової охорони: концептуальні підходи.

Тема № 2. Питання вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність

Систематизація законодавства України про інтелектуальну власність: сучасний стан та перспективи.

Рекодифікація цивільного права та право інтелектуальної власності.

Адаптація законодавства України з питань інтелектуальної власності до права ЄС.

Система міжнародних договорів із питань інтелектуальної власності: перспективи адаптації законодавства України до вимог міжнародно-правових актів.

Змістовий модуль 2. Актуальні питання правового регулювання окремих інститутів права інтелектуальної власності

Тема № 3. Актуальні питання правового регулювання авторського права та суміжних прав.

Строк дії авторського права та суміжних прав.

Управління авторським правом і суміжними правами.

Способи захисту авторського права та суміжних прав.

Актуальні проблеми вдосконалення законодавства про авторське право і суміжні права.

Тема № 4. Захист авторських прав при здійсненні наукових досліджень та у віртуальному просторі

Плагіат і самоплагіат як правові явища: теоретичні та практичні аспекти.

Академічна доброчесність: організаційно-правові засади.

Правові проблеми співавторства при створенні об'єктів інтелектуальної власності.

Вільне використання творів: сутність та тенденції правового регулювання.

Забезпечення авторських прав у мережі ІНТЕРНЕТ.

Тема № 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

Система правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Умови надання правової охорони засобам індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Об'єкти, які не підлягають правовій охороні, встановленій для засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Проблеми правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема № 6. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності

Поняття, ознаки та види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

Актуальні питання права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

Актуальні питання права інтелектуальної власності на наукове відкриття.

Змістовий модуль 3. Виникнення, здійснення та припинення прав інтелектуальної власності

Тема № 7. Набуття та припинення прав інтелектуальної власності

Проблеми набуття та розпорядження правами інтелектуальної власності: загальні аспекти.

Правонаступництво у сфері відносин інтелектуальної власності.

Спадкування прав інтелектуальної власності.

Тема № 8. Правочини у сфері інтелектуальної власності.

Система договорів у сфері інтелектуальної власності: традиційні та новітні договірні конструкції.

Ліцензійний договір.

Договори про створення об'єктів права інтелектуальної власності.

Договори про передачу прав інтелектуальної власності.

Заповіти у сфері інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 4. Правова охорона та захист прав інтелектуальної власності

Тема № 9. Правова охорона прав інтелектуальної власності

Реєстрація як передумова правової охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Правова охорона незареєстрованих об'єктів інтелектуальної власності.

Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

Міжнародне співробітництво України у сфері захисту інтелектуальної власності: стан та проблеми.

Тема № 10. Захист прав інтелектуальної власності

Вищий суду з питань інтелектуальної власності як правова інституція: проблеми забезпечення ефективності функціонування.

Проблеми реформування системи органів державної влади щодо охорони права інтелектуальної власності в Україні.

Міжнародна система захисту прав інтелектуальної власності.

Ефективні способи судового захисту прав інтелектуальної власності.

Захист права інтелектуальної власності в Європейському Союзі: питання адаптації українського законодавства.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Питання вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність (2 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми необхідно: розкрити поняття, завдання та зміст права інтелектуальної власності з огляду на існуючі наукові концепції та окреслити особливості його системи з огляду на положення норм національного законодавства та міжнародних договорів; визначити основні напрямки розвитку законодавства про інтелектуальну власність в Україні в умовах рекодифікації цивільного права; дослідити основні проблемні питання адаптації законодавства України про інтелектуальну власність до права ЄС; розглянути систему міжнародно-правових положень щодо регламентації та захисту інтелектуальної власності.

Питання до обговорення:

Систематизація законодавства України про інтелектуальну власність: сучасний стан та перспективи.

Рекодифікація цивільного права та право інтелектуальної власності.

Адаптація законодавства України з питань інтелектуальної власності до права ЄС.

Система міжнародних договорів із питань інтелектуальної власності: перспективи адаптації законодавства України до вимог міжнародно-правових актів.

Контрольні питання:

Які акти законодавства складають основу правового регулювання відносин інтелектуальної власності в Україні?

Які місце права інтелектуальної власності у правовій системі України?

Вкажіть основні новели правового регулювання відносин інтелектуальної власності, що передбачені Концепцією оновлення Цивільного кодексу України?

Вкажіть найбільш актуальні на сьогодні завдання щодо адаптації законодавства України з питань інтелектуальної власності до права ЄС?

Вкажіть міжнародні договори із питань інтелектуальної власності, до яких Україні слід приєднатися?

Рекомендована література:

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. Булеци С.Б., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

Мироненко Н. М., Штефан А. С. Ефективність та якість законодавства у сфері інтелектуальної власності через призму кодифікації: науково-практичне

видання; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2022. 48 с.

Право інтелектуальної власності. *Концепція оновлення Цивільного кодексу України*. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 30-34.

Вахонєва Т.М. Поняття права інтелектуальної власності та його складові. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 6. С. 24-32.

Шабалін А. Про деякі аспекти систематизації законодавства у сфері права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 15-24.

Шабалін А. Про питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 1. С. 74-81.

Потоцький М. Кодифікація законодавства України про інтелектуальну власність: матеріальний та процесуальний аспекти. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 5-16.

Штефан О. Окремі аспекти можливої кодифікації законодавства права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5.

Коваль І. Підстави і способи систематизації законодавства України у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 119-127.

Мироненко Н. Теоретичні підходи до визначення принципів кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 128-139.

Право інтелектуальної власності. *Концепція оновлення Цивільного кодексу України*. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 30-34.

Кодинець А. Оновлення законодавства у сфері інтелектуальної власності в умовах рекодифікації: напрями, проблеми, перспективи. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 17-24.

Харитоновна О. М. Зміст прав інтелектуальної власності в аспекті рекодифікації цивільного законодавства. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за ред. С. В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. С. 489-492.

Зайківський О., Оністрат О. Охорона інтелектуальної власності в процесі євроатлантичної інтеграції. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 29-39.

Капіца Ю. Сучасні тенденції розвитку права інтелектуальної власності в Європейському Союзі в контексті інтеграції України та ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 5. С. 5-17.

Кашинцева О., Іолкін Я. Досвід України з імплементації гнучких положень угоди ТРІПС у двох контекстах: євроінтеграції та пандемії. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 140-145.

Дроб'язко В. С. Історичні та теоретично-практичні аспекти становлення і розвитку міжнародної системи охорони суміжних прав: науково-практичний посібник / НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс. 2021. 102 с.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Семінарське заняття № 2

Актуальні питання правового регулювання авторського права та суміжних прав (2 год.)

Методичні рекомендації: *В процесі підготовки до семінарського заняття здобувач повинен з'ясувати: поняття, принципи та зміст інституту авторського права та суміжних прав; систему об'єктів та суб'єктів авторського права і суміжних прав; умови та строки захисту авторських і суміжних прав; способи та механізми управління авторськими та суміжними правами.*

На основі вивчення відповідного матеріалу здобувач повинен визначити стан та шляхи вдосконалення законодавства щодо захисту авторських та суміжних прав.

Питання до обговорення:

Система та принципи інституту авторського права та суміжних прав.

Умови захисту та строк дії авторського права та суміжних прав.

Управління авторським правом і суміжними правами.

Способи захисту авторського права та суміжних прав.

Актуальні проблеми вдосконалення законодавства про авторське право і суміжні права.

Контрольні питання:

Вкажіть основні принципи авторського права?

Вкажіть встановлені українським законодавством строки захисту авторських прав?

Вкажіть недоліки правового регулювання відносин щодо управління авторськими і суміжними правами у чинному законодавстві?

Вкажіть переваги та недоліки основних способів цивільно-правового захисту авторських прав?

Вкажіть основні проблемні питання чинного законодавства з питань авторського права та суміжних прав?

Рекомендована література:

Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Дакор, 2019. 76 с.

Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права / К.: Ін-т інтелектуальної власності і права, 2018. 260 с.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Довжук І. В. Інтелектуальна власність та авторське право: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Вид. Домбровська Я. М., 2019. 367 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Штефан А. Феномен творчої діяльності в авторському праві. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4. С. 5-13.

Штефан А. Законодавство у сфері авторського права: оцінка ефективності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 4. С. 5-14.

Штефан А. Удосконалення законодавства України про авторське право у контексті досвіду держав-членів ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 1. С. 5-15.

Литвинова Л. А. Концепція директиви про авторське право та суміжні права на єдиному цифровому ринку щодо установ культурної спадщини ЄС. *Соціальна і цифрова трансформація: теоретичні та практичні проблеми правового регулювання: матеріали II всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 25 грудня 2022 року) / наук. керівник конф. О. А. Баранов. Київ-Одеса, 2022. 104 с. С. 45-48.

Блажівська Н. Загальна характеристика захисту прав інтелектуальної власності в практиці Європейського суду з прав людини. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 5. С. 83-92.

Штефан А. Камкординг, кардшейрінг, піратство: законодавчі новели щодо видів порушень авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2017. № 3. С. 12–17.

Зеров К. Судова заборона як спосіб захисту авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 40-48.

Шабалін А. Деякі питання захисту права інтелектуальної власності в ЄС: Директива ЄС 2004/48/ЕС «Про забезпечення захисту прав інтелектуальної власності». *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 6. С. 46-54

Штефан А. Деякі проблеми застосування Угоди про асоціацію як джерела авторського права України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 5-16.

Штефан А. Компенсація за порушення авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 3. С. 5-18.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Штефан А. Законодавство у сфері авторського права: оцінка ефективності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 4. С. 5-14.

Штефан А. Удосконалення законодавства України про авторське право у контексті досвіду держав-членів ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 1. С. 5-15.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Семінарське заняття № 3

Захист авторських прав при здійсненні наукових досліджень та у віртуальному просторі (2 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми здобувач повинен вивчити: поняття, правову природу та ознаки плагіату і самоплагіату; зміст та організаційно-правовий механізм забезпечення доброчесності при проведенні наукових досліджень; правовий режим об'єктів авторського права, створених у співавторстві.

Окремої уваги потребують питання щодо правових проблем забезпечення авторських прав у віртуальному просторі як однієї із найбільш актуальних проблем сучасного права інтелектуальної власності.

Питання до обговорення:

Плагіат і самоплагіат як правові явища: теоретичні та практичні аспекти.
Академічна доброчесність: організаційно-правові засади.

Правові проблеми співавторства при створенні об'єктів інтелектуальної власності.

Вільне використання творів: сутність та тенденції правового регулювання. Забезпечення авторських прав у мережі ІНТЕРНЕТ.

Контрольні питання:

Які основні кваліфікуючі ознаки плагіату?

В чому полягає протиправність самоплагіату?

Якими нормативно-правовими актами регламентуються питання академічної доброчесності?

В чому полягає зміст вільного використання творів і за яких умов воно можливе?

Які основні проблеми забезпечення авторських прав у віртуальному просторі?

Рекомендована література:

Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. К.: Ін-т інтелектуальної власності і права, 2018. 260 с.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Красицька Л.В. Плагіат і самоплагіат як правові явища. *Нове українське право*. 2021 № 3. С. 188-193.

Ульянова Г.О. Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагіату: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.03 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2015. 433 с.

Харитоновна О. І., Ульянова Г. О. Академічний плагіат: поняття та наслідки виявлення відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту». *Часопис цивілістики*. 2014. Вип. 17. С. 228-232.

Штефан О. Деякі аспекти прояву плагіату. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 4. С. 59-67.

Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*. 2016. № 8. С. 134-150.

Гачкевич А. О., Пенцак П. В. Неочевидні тонкощі ідентифікації плагіату і скандальні промови відомих американських політиків. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 12-21.

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення: лист МОН України від 15.08.2018 року № 1/11-8681. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: лист МОН України від 24.10.2017 року № 1/9-565. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>

«Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів

освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», затверджене наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 529. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

«Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введений у дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 530. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

«Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введений у дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 529. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-та-академічної-доброчесності.pdf>

Стременовський С.М. Інститут співавторства: проблеми реалізації. *Наукові записки: серія «Право»*. 2020. № 8. С. 214-218.

Ізбаш О. О. Правове регулювання співавторства. *Актуальні проблеми політики*. 2014. Вип. 52. С. 343-352.

Яркіна Н.Є. Спільні права інтелектуальної власності: їх виникнення та здійснення. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4 (63). С. 145-155.

Троцька В. Відкритий доступ до опублікованих творів: питання дотримання авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 22-31.

Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет: монографія К.: Інтерсервіс, 2018. 220 с.

Резворович К. Р. Право інтелектуальної власності у мережі інтернет: недоліки вітчизняного нормативно-правового регулювання та шляхи його вдосконалення. *Scientific goals and purposes in XXI century seattle*. 2021. № 7-8. С. 225-261.

Капіца Ю.М. Директива 2019/790/ЄС про авторське право в єдиному цифровому ринку та питання адаптації законодавства України. *Інформація і право*. 2019. № 3 (30). С. 65-77.

Троцька В.М. Сутність вільного використання об'єктів авторського права та суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 4. С. 19-28.

Логвиненко М. І., Диковець А. В. Правові проблеми захисту авторських прав від піратства в мережі інтернет. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 5-11.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Семінарське заняття № 4 **Правочини у сфері інтелектуальної власності** **(2 год.)**

Методичні рекомендації: в процесі вивчення даної теми здобувач повинен засвоїти науково-теоретичні та законодавчі положення щодо укладення, зміни та припинення правочинів у сфері відносин інтелектуальної власності. Зокрема, це питання щодо: існуючих та перспективних договірних конструкцій щодо об'єктів права інтелектуальної власності; особливостей укладення окремих видів таких договорів (насамперед – ліцензійних); особливостей передачі у користування та розпорядження правами інтелектуальної власності.

Питання до обговорення:

Система договорів у сфері інтелектуальної власності: традиційні та новітні договірні конструкції.

Ліцензійний договір.

Договори про створення об'єктів права інтелектуальної власності.

Договори про передачу прав інтелектуальної власності.

Заповіти у сфері інтелектуальної власності.

Контрольні питання:

Вкажіть поіменовані та непоіменовані види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності?

Вкажіть кваліфікуючі ознаки та істотні умови ліцензійного договору?

У якій формі укладаються договору у сфері інтелектуальної власності?

Чи можуть правочини у сфері інтелектуальної власності укладатися в усній формі?

Що може бути предметом заповіту у сфері інтелектуальної власності?

Рекомендована література:

Якубівський І.Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні: дис. ... д.ю.н.: 12.00.03 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2019. 520 с.

Тверезенко О. О. Цивільно-правовий договір як підстава набуття майнових прав інтелектуальної власності: дис. ... к.ю.н.: 12.00.03 / Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К., 2021. 251 с.

Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2014. 248 с.

Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном : монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

Договори у сфері інтелектуальної власності. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів / О. С. Яворська, О. І. Виговський, Н. О. Голубева, С.Г. Гринько. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2020. С. 381- 383.

Осипова Ю. Поняття об'єктів права інтелектуальної власності, створених у закладах вищої освіти України за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 17-22.

Смородина А. Типові ліцензійні договори за законодавством України: історія і сучасність. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 3. С. 19-27.

Зайцева-Калаур І. В. До питання недійсності авторського договору. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6 (21) том. 1. С. 79-82.

Тверезенко О.О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 76-85.

Яворська О.С. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України. *Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник*. 2017. № 8. С. 154-163.

Тверезенко О.О. Термінологічне «різноманіття» у законодавстві України щодо відчуження майнових прав інтелектуальної власності. *INTERNATIONAL ACADEMY JOURNAL «Web of Scholar»*. 2020. № 5(47). С. 27-32.

Бельтюкова Є. М. Договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності: цивільно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 11. С. 19-23.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Семінарське заняття № 5 **Захист прав інтелектуальної власності** **(2 год.)**

Методичні рекомендації: в процесі вивчення даної теми здобувач повинен визначити поняття та форми захисту прав інтелектуальної власності. Дослідити загальні та спеціальні способи захисту прав інтелектуальної власності. Порядок захисту прав інтелектуальної власності. Особливості захисту прав інтелектуальної власності в адміністративному та судовому

порядку. А також, правове регулювання захисту прав інтелектуальної власності від недобросовісної конкуренції.

Питання до обговорення:

Захист прав інтелектуальної власності в Україні: загально-теоретичні і практичні аспекти.

Вищий суду з питань інтелектуальної власності як правова інституція: проблеми забезпечення ефективності функціонування.

Проблеми реформування системи органів державної влади щодо охорони права інтелектуальної власності в Україні.

Міжнародна система захисту прав інтелектуальної власності.

Ефективні способи судового захисту прав інтелектуальної власності.

Захист права інтелектуальної власності в Європейському Союзі: питання адаптації українського законодавства.

Контрольні питання:

Вкажіть значення та функції Вищого суду з питань інтелектуальної у механізмі правового захисту прав інтелектуальної власності?

Вкажіть існуючу систему органів державної влади щодо охорони права інтелектуальної власності в Україні?

Окресліть основні напрямки щодо підвищення ефективності захисту прав інтелектуальної власності в Україні?

Які кваліфікуючі ознаки «ефективного способу судового захисту»?

Якими нормативними актами регулюються питання захисту прав інтелектуальної власності у законодавстві ЄС?

Рекомендована література:

Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України / Шабалін А.В. К.: Інтерсервіс, 2020. 160 с.

Якубівський І.Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні: дис. ... д.ю.н.: 12.00.03 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2019. 520 с.

Добровольська К. Л. Сутність організаційно-правового механізму охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні: теоретичний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 108-114.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Гоменюк А. Зміна парадигми додаткової правової охорони винаходів у національному законодавстві України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 6. С. 54-61.

Глотов С. Вищий ІР-суд як елемент системи судоустрою в Україні. *Contra sententiam*. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 4. С. 121-132.

Дроздов О., Потоцький М. Правові та організаційні засади створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 39-53.

Новіков І. Вищий IP-суд має розв'язати безліч проблем, але поки сам залишається проблемою. URL: https://zib.com.ua/ua/147582-vischiy_ip-sud_mae_rozvyazati_bezlich_problem_ale_poki_sam_z.html.

Логвиненко М., Кордунян І. Особливості поетапного здійснення медіації у сфері інтелектуальної власності: перспективи для України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 100-108.

Мінченко Н., Самоловова Н. Медіація: міжнародний та національний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 78-83.

Ізбаш О. О. Міжнародні аспекти захисту інтелектуальних прав. *Lex Portus : юрид. наук. журн.* 2018. № 2. С. 79-94.

Шабалін А. Процесуальні питання визначення судом ефективного способу захисту в цивільних справах. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 67-75.

Шабалін А. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 46-55.

Шульпін І. Поняття реальних збитків як складової поняття збитків у сфері інтелектуальної власності: категорія права та економіки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 77-86.

Шабалін А. В. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності: теоретичні та практичні аспекти. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 4. С. 65-75.

Шабалін А. Процесуальні питання визначення судом ефективного способу захисту в цивільних справах. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 67-75.

Шабалін А. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 46-55.

Шабалін А. В. Захист права інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2020. С. 138-151.

Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія. Київ: Академперіодика, 2017. 664 с.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема № 1. Право інтелектуальної власності: історико-правові та гносеологічні засади

Питання для опрацювання:

Правове регулювання інтелектуальної власності в Україні: історія виникнення та розвитку.

Право інтелектуальної власності у системі права України: методологічні засади.

Система об'єктів права інтелектуальної власності.

Суб'єктивне право інтелектуальної власності як об'єкт правової охорони: концептуальні підходи.

Рекомендована література:

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Гелеверя Є.М. Еволюційні передумови розвитку та сучасний стан системи інтелектуальної власності в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Випуск 21. С. 143-147.

Лозовська А. С. Історія розвитку права інтелектуальної власності в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1. С. 365-369.

Піхурець О. В. Виникнення та розвиток теорій походження права інтелектуальної власності. *Сучасні проблеми цивільного права та процесу: навч. посіб.* / За ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків: Право, 2017. С. 408-421.

Піхурець О. В., Піхурець А. О. Доктринальні підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності. *Право і безпека*. 2021. Т. 81. № 2. С. 33-42.

Дмитрук А. Право інтелектуальної власності як система охорони результатів творчої діяльності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 6. С. 38-44.

Піхурець О. В. Система права інтелектуальної власності. *Сучасні проблеми цивільного права та процесу: навч. посіб.* / За ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків: Право, 2017. С. 402-405.

Піхурець О. В. Основні інститути права інтелектуальної власності (фактологічна, реєстраційна система та фактична монополія). *Сучасні проблеми цивільного права та процесу: навч. посіб.* / За ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків: Право, 2017. С. 405-408.

Шишка Р. Б. Особисті немайнові права у сфері інтелектуальної власності. *Доктринальні засади розвитку держави та права: національні та міжнародні аспекти: монографія* / заг. ред. Ю. Л. Бошицького. Київ: Видавництво Ліра-К, 2014. 439 с.

Піхурець О. В. Особисті немайнові права та майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності *Сучасні проблеми цивільного права та процесу: навч. посіб.* / За ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків: Право, 2017. С. 447-462.

Штефан О. Поняття порушення суб'єктивного авторського права: теоретичний аспект. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 6. С. 15-23.

Комзюк Л. Т. Система інтелектуальних прав (деякі «дисидентські» роздуми de lege ferenda). *Система права інтелектуальної власності у порівняльному контексті: матеріали Міжнародної наукової конференції* (м. Київ, 14 травня 2021 р.) / за заг. ред. А. О. Кодинця, Л. Т. Комзюка. Київ, 2021. С. 65-75.

Бахарева О. Об'єкти прав інтелектуальної власності: загальні умови захисту. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 6. С. 98-106.

Якубівський І. Об'єкти права інтелектуальної власності з позиції рекодифікації цивільного законодавства України. *Актуальні проблеми правознавства*. 20212. № 2 (26). С. 162-170.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Тема № 2. Питання вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність

Питання для опрацювання:

Кодифікація права інтелектуальної власності: історія та сучасність.

Новелли правового регулювання інтелектуальної власності в Україні.

Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Система та перспективи розвитку міжнародно-правового регулювання інтелектуальної власності.

Рекомендована література:

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Право інтелектуальної власності. Підручник / За заг. ред. Булеци С.Б., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

Мироненко Н. М., Штефан А. С. Ефективність та якість законодавства у сфері інтелектуальної власності через призму кодифікації: науково-практичне видання; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2022. 48 с.

Право інтелектуальної власності. *Концепція оновлення Цивільного кодексу України*. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 30-34.

Вахонєва Т.М. Поняття права інтелектуальної власності та його складові. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 6. С. 24-32.

Шабалін А. Про деякі аспекти систематизації законодавства у сфері права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 15-24.

Шабалін А. Про питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 1. С. 74-81.

Потоцький М. Кодифікація законодавства України про інтелектуальну власність: матеріальний та процесуальний аспекти. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 5-16.

Штефан О. Окремі аспекти можливої кодифікації законодавства права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5.

Коваль І. Підстави і способи систематизації законодавства України у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 119-127.

Мироненко Н. Теоретичні підходи до визначення принципів кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 128-139.

Право інтелектуальної власності. *Концепція оновлення Цивільного кодексу України*. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 30-34.

Кодинець А. Оновлення законодавства у сфері інтелектуальної власності в умовах рекодифікації: напрями, проблеми, перспективи. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 17-24.

Харитоновна О. М. Зміст прав інтелектуальної власності в аспекті рекодифікації цивільного законодавства. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за ред. С. В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. С. 489-492.

Зайківський О., Оністрат О. Охорона інтелектуальної власності в процесі євроатлантичної інтеграції. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 29-39.

Капіца Ю. Сучасні тенденції розвитку права інтелектуальної власності в Європейському Союзі в контексті інтеграції України та ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 5. С. 5-17.

Кашинцева О., Іолкін Я. Досвід України з імплементації гнучких положень угоди ТРІПС у двох контекстах: євроінтеграції та пандемії. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 5. С. 140-145.

Дроб'язко В. С. Історичні та теоретично-практичні аспекти становлення і розвитку міжнародної системи охорони суміжних прав: науково-практичний посібник / НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: Інтерсервіс. 2021. 102 с.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Тема 3. Актуальні питання правового регулювання авторського права та суміжних прав

Питання для опрацювання:

Авторське право як цивільно-правовий інститут.

Об'єкти та суб'єкти авторського права.

Проблеми захисту авторського права та суміжних прав.

Історія виникнення та розвитку законодавства про авторське право і суміжні права в Україні.

Гармонізації законодавства України про авторське право із законодавством Європейського Союзу.

Рекомендована література:

Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Дакор, 2019. 76 с.

Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права / К.: Ін-т інтелектуальної власності і права, 2018. 260 с.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Довжук І. В. Інтелектуальна власність та авторське право: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький: Вид. Домбровська Я. М., 2019. 367 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Штефан А. Феномен творчої діяльності в авторському праві. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 4. С. 5-13.

Штефан А. Законодавство у сфері авторського права: оцінка ефективності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 4. С. 5-14.

Штефан А. Удосконалення законодавства України про авторське право у контексті досвіду держав-членів ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 1. С. 5-15.

Литвинова Л. А. Концепція директиви про авторське право та суміжні права на єдиному цифровому ринку щодо установ культурної спадщини ЄС. *Соціальна і цифрова трансформація: теоретичні та практичні проблеми правового регулювання: матеріали II всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 25 грудня 2022 року) / наук. керівник конф. О. А. Баранов. Київ-Одеса, 2022. 104 с. С. 45-48.

Блажівська Н. Загальна характеристика захисту прав інтелектуальної власності в практиці Європейського суду з прав людини. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 5. С. 83-92.

Штефан А. Камкординг, кардшейрінг, піратство: законодавчі новели щодо видів порушень авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2017. № 3. С. 12–17.

Зеров К. Судова заборона як спосіб захисту авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 40-48.

Шабалін А. Деякі питання захисту права інтелектуальної власності в ЄС: Директива ЄС 2004/48/ЄС «Про забезпечення захисту прав інтелектуальної власності». *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2018. № 6. С. 46-54

Штефан А. Деякі проблеми застосування Угоди про асоціацію як джерела авторського права України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 1. С. 5-16.

Штефан А. Компенсація за порушення авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 3. С. 5-18.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Штефан А. Законодавство у сфері авторського права: оцінка ефективності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 4. С. 5-14.

Штефан А. Удосконалення законодавства України про авторське право у контексті досвіду держав-членів ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 1. С. 5-15.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Директива ЄС 93/98/ЄС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Тема 4. Захист авторських прав при здійсненні наукових досліджень та у віртуальному просторі

Питання для опрацювання:

Академічний плагіат: кваліфікація та правові наслідки виявлення.
Міжнародно-правовий досвід запобігання академічному плагіату.
Академічна доброчесність: проблеми реалізації.
Інститут співавторства у цивільному праві.
Вільне використання об'єктів авторського права та суміжних прав: умови та порядок.
Проблеми забезпечення авторських прав у віртуальному просторі.
Правове регулювання авторського права в мережі ІНТЕРНЕТ.

Рекомендована література:

Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. К.: Ін-т інтелектуальної власності і права, 2018. 260 с.

Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / за ред. Н. М. Мироненко; НДІ інтелектуальної власності. К.: Інтерсервіс, 2018. 204 с.

Красицька Л.В. Плагіат і самоплагіат як правові явища. *Нове українське право*. 2021 № 3. С. 188-193.

Ульянова Г.О. Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагіату: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.03 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2015. 433 с.

Харитонов О. І., Ульянова Г. О. Академічний плагіат: поняття та наслідки виявлення відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту». *Часопис цивілістики*. 2014. Вип. 17. С. 228-232.

Штефан О. Деякі аспекти прояву плагіату. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 4. С. 59-67.

Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*. 2016. № 8. С. 134-150.

Гачкевич А. О., Пенцак П. В. Неочевидні тонкощі ідентифікації плагіату і скандальні промови відомих американських політиків. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 12-21.

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення: лист МОН України від 15.08.2018 року № 1/11-8681. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: лист МОН України від 24.10.2017 року № 1/9-565. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>

«Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»,

затверджене наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 529. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагиату.pdf>

«Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введений у дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 530. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

«Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введений у дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27.09.2022 року № 529. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-та-академічної-доброчесності.pdf>

Стременовський С.М. Інститут співавторства: проблеми реалізації. *Наукові записки: серія «Право»*. 2020. № 8. С. 214-218.

Ізбаш О. О. Правове регулювання співавторства. *Актуальні проблеми політики*. 2014. Вип. 52. С. 343-352.

Яркіна Н.Є. Спільні права інтелектуальної власності: їх виникнення та здійснення. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4 (63). С. 145-155.

Троцька В. Відкритий доступ до опублікованих творів: питання дотримання авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 22-31.

Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет: монографія К.: Інтерсервіс, 2018. 220 с.

Резворович К. Р. Право інтелектуальної власності у мережі інтернет: недоліки вітчизняного нормативно-правового регулювання та шляхи його вдосконалення. *Scientific goals and purposes in XXI century seattle*. 2021. № 7-8. С. 225-261.

Капіца Ю.М. Директива 2019/790/ЄС про авторське право в єдиному цифровому ринку та питання адаптації законодавства України. *Інформація і право*. 2019. № 3 (30). С. 65-77.

Троцька В.М. Сутність вільного використання об'єктів авторського права та суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 4. С. 19-28.

Логвиненко М. І., Диковець А. В. Правові проблеми захисту авторських прав від піратства в мережі інтернет. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 5-11.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

Всесвітня конвенція про авторське право від 06.09.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text

Тема № 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

Питання для опрацювання:

Система правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Умови надання правової охорони засобам індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Об'єкти, які не підлягають правовій охороні, встановленій для засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Проблеми правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Рекомендована література:

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Право інтелектуальної власності. Підручник / За заг. ред. Булеци С.Б., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / За ред. П.М. Цибульова та А.С. Ромашко. Київ: Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

Романадзе Л. Д. Захист прав на торговельні марки у міжнародному приватному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2008. 217 с.

Кисель А. С. Правова охорона торговельних марок в Україні та країнах ЄС (порівняльно-правовий аналіз). *Вісник Одеського національного університету: Правознавство*. 2018. № 1 (32). С. 111-124.

Чомахашвілі О. Охорона прав інтелектуальної власності на звукові торговельні марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 1. С. 66-71.

Ткачук О. Деякі аспекти правової охорони нетрадиційних знаків для товарів і послуг. *Інтелектуальна власність*. 2017. № 5. С. 26-34.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16 червня 1999 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15 грудня 1993 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.

Правила до Сінгапурського договору про право товарних знаків від 27.03.2006 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_h58#Text

Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків, прийнятий в Мадриді 28.06.1989 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_583#Text

Тема № 6. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності

Питання для опрацювання:

Поняття, ознаки та види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

Актуальні питання права інтелектуальної власності на науково-технічну інформацію.

Актуальні питання права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

Актуальні питання права інтелектуальної власності на наукове відкриття.

Рекомендована література:

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Добріюгло О.В. Поняття та особливості нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 1. 2020. С. 33-35.

Ревуцька І. Е. Правова охорона інших (нетрадиційних) об'єктів інтелектуальної власності. *Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С. Б. Булеци, О. І. Чепис*. Ужгород: РІК-У, 2019. С. 302-336.

Дорошко Г., Ромашко А., Кравець Л., Поладько О. Сучасні підходи до охорони науково-технічної інформації як результату інтелектуальної творчої діяльності *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 34-44.

Пономаренко М. В. Інтелектуальна власність у сфері програмного забезпечення. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1. С. 218-221.

Дюкарева-Бережаніна К.Ю. Захист прав на комерційну таємницю: національні підходи та світовий досвід. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 168-176.

Митник А., Мороз І. Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності. *Підприємство, господарство і право*. 2019. № 12. С. 42-46.

Капіца Ю.М. Захист прав на комерційну таємницю та ноу-хау в Україні у світлі імплементації директиви (ЄС) 2016/943 та практики застосування. *Інформація і право*. 2021. № 4 (39). С. 70-79.

Дубняк М. В. Захист комерційної таємниці суб'єктів індустрії інформаційних технологій в умовах євроінтеграції. *Нове українське право*. 2022. № 6. Т. 1. С. 120-126.

Булат Є. А., Пічко Р. С. Актуальні аспекти подальшої правової охорони наукового відкриття в контексті сучасного зарубіжного досвіду. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр.* Вип. 88 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2020. С. 25-29.

Янішевська К. Д., Тертичний О. Р. Правове регулювання наукового відкриття як об'єкта інтелектуальної власності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 3 (28) Т. 1. С. 147-150.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Про захист інформації в автоматизованих системах : Закон України від 5 липня 1994 р. № 80/94-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>.

Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25 червня 1993 р. № 3322-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

Тема № 7. Набуття, здійснення та припинення прав інтелектуальної власності

Питання для опрацювання:

Правові підстави набуття прав інтелектуальної власності.

Межі здійснення прав інтелектуальної власності.

Договірні форми щодо передачі прав інтелектуальної власності.

Правонаступництво у сфері відносин інтелектуальної власності.

Особливості та порядок спадкування прав інтелектуальної власності.

Рекомендована література:

Управління інтелектуальною власністю: монографія / За ред. П.М. Цибульова. К.: К.І.С., 2018. 448 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Право інтелектуальної власності. Підручник / За заг. ред. Булеци С.Б., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.

Якубівський І. Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні: дис... к-та. юрид. наук. Львів, 2019. 520 с.

Бельтюкова Є.М. Правове регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України: автореф. дис. к-та юрид. наук. Одеса, 2019. 22 с.

Дмитришин В.С. Недоговірне розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. *Часопис цивілістики: наук.-практ. журн.* 2020. Вип. 37. С. 76-81.

Тверезенко О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2019. № 4. С. 76-85.

Майданик Л. Р. Винятки та обмеження з майнових авторських прав: баланс приватного та публічного інтересів. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2020. № 1. С. 5-12.

Тверезенко О. О. Цивільно-правовий договір як підстава набуття майнових прав інтелектуальної власності: дис. ... к.ю.н.: 12.00.03 / Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К., 2021. 251 с.

Михайлів М. О. Права інтелектуальної власності як об'єкт міжнародних спадкових відносин. *Юридичний вісник.* 2020. № 3. С. 125-134.

Актуальні проблеми спадкового права : навч. посіб. Київ: КНТ, ЦУЛ, 2014. 336 с.

Турчин Л.Я. Майнові права інтелектуальної власності як внесок до статутного капіталу господарських товариств: автореф. дис... к-та юрид. наук, Львів, 2020. 18 с.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» від 15.05.2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>

Тема № 8. Правочини у сфері інтелектуальної власності

Питання до опрацювання:

Поняття, загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.

Договірні форми щодо надання прав на використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Договірні форми щодо передачі майнових прав інтелектуальної власності.

Договірні форми щодо створення за замовленням об'єктів права інтелектуальної власності.

Рекомендована література:

Якубівський І.Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні: дис. ... д.ю.н.: 12.00.03 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2019. 520 с.

Тверезенко О. О. Цивільно-правовий договір як підстава набуття майнових прав інтелектуальної власності: дис. ... к.ю.н.: 12.00.03 / Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К., 2021. 251 с.

Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2014. 248 с.

Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

Договори у сфері інтелектуальної власності. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів / О. С. Яворська, О. І. Виговський, Н. О. Голубева, С.Г. Гринько. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2020. С. 381- 383.

Осипова Ю. Поняття об'єктів права інтелектуальної власності, створених у закладах вищої освіти України за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських і технологічних робіт. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 17-22.

Смородина А. Типові ліцензійні договори за законодавством України: історія і сучасність. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 3. С. 19-27.

Зайцева-Калаур І. В. До питання недійсності авторського договору. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 6 (21) том. 1. С. 79-82.

Тверезенко О.О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 76-85.

Яворська О.С. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України. *Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник*. 2017. № 8. С. 154-163.

Тверезенко О.О. Термінологічне «різноманіття» у законодавстві України щодо відчуження майнових прав інтелектуальної власності. *INTERNATIONAL ACADEMY JOURNAL «Web of Scholar»*. 2020. № 5(47). С. 27-32.

Бельтюкова Є. М. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності: цивільно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 11. С. 19-23.

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

Тема № 9. Правова охорона прав інтелектуальної власності

Питання до опрацювання:

Правова забезпечення охорони інтелектуальної власності в Україні: загальна характеристика.

Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

Реєстрація як передумова правової охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Правова охорона незареєстрованих об'єктів інтелектуальної власності.

Міжнародне співробітництво України у сфері захисту інтелектуальної власності: стан та проблеми.

Рекомендована література:

Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України / Шабалін А.В. К.: Інтерсервіс, 2020. 160 с.

Ярошевська Т.В. Проблеми охорони прав промислової власності в Україні: монографія. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2020. 372 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонові. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Добровольська К.Л. Правове забезпечення охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2210>

Стефківський В.М., Максимчук А. І. Трансформація державної системи правової охорони інтелектуальної власності. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2020. № 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/190759>

Криволапчук В., Филь С. Захист прав інтелектуальної власності Національною поліцією та МВС України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. URL: http://www.inprojournal.org/wpcontent/uploads/2019/11/39-47.qxd_.pdf

Бахарева О. Проблеми кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності (промислової власності). *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 48-51.

Бошицький Ю.Л. Організаційно-правові аспекти удосконалення правової охорони інтелектуальної власності в сучасній Україні. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 3. С. 239-247.

Шабалін А.В. Становлення та розвиток законодавства України в сфері захисту права інтелектуальної власності / Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2020. С. 27-43.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності

Питання до опрацювання:

Контрафакція і піратство як правові проблеми.
Система способів захисту прав інтелектуальної власності.
Припинювальні способи захисту прав інтелектуальної власності.
Відновлювальні способи захисту прав інтелектуальної власності.
Компенсаційні способи захисту прав інтелектуальної власності.
Особливості захисту права інтелектуальної власності в праві ЄС.

Рекомендована література:

Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України / Шабалін А.В. К.: Інтерсервіс, 2020. 160 с.

Якубівський І.Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні: дис. ... д.ю.н.: 12.00.03 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2019. 520 с.

Добровольська К. Л. Сутність організаційно-правового механізму охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні: теоретичний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 108-114.

Право інтелектуальної власності: підручник / За заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Гоменюк А. Зміна парадигми додаткової правової охорони винаходів у національному законодавстві України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 6. С. 54-61.

Глотов С. Вищий ІР-суд як елемент системи судоустрою в Україні. *Contra sententiam*. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 4. С. 121-132.

Дроздов О., Потоцький М. Правові та організаційні засади створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 39-53.

Новіков І. Вищий ІР-суд має розв'язати безліч проблем, але поки сам залишається проблемою. URL: https://zib.com.ua/ua/147582-vischiy_ip-sud_mae_rozvyazati_bezlich_problem_ale_poki_sam_z.html.

Логвиненко М., Кордунян І. Особливості поетапного здійснення медіації у сфері інтелектуальної власності: перспективи для України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 100-108.

Мінченко Н., Самоловова Н. Медіація: міжнародний та національний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 78-83.

Ізбаш О. О. Міжнародні аспекти захисту інтелектуальних прав. *Lex Portus : юрид. наук. журн.* 2018. № 2. С. 79-94.

Шабалін А. Процесуальні питання визначення судом ефективного способу захисту в цивільних справах. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 67-75.

Шабалін А. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 46-55.

Шульпін І. Поняття реальних збитків як складової поняття збитків у сфері інтелектуальної власності: категорія права та економіки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 6. С. 77-86.

Шабалін А. В. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності: теоретичні та практичні аспекти. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 4. С. 65-75.

Шабалін А. Процесуальні питання визначення судом ефективного способу захисту в цивільних справах. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 67-75.

Шабалін А. Процесуальні питання звернення до суду у справах про захист права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 2. С. 46-55.

Шабалін А. В. Захист права інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2020. С. 138-151.

Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія. Київ: Академперіодика, 2017. 664 с.

Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>